

Zielone korytarze dla transportu

2011-09-23

Spotkanie zorganizowane zostało przez Ministerstwo Infrastruktury wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie w ramach Polskiej Prezydencji w Radzie UE. Gospodarzami dwudniowego spotkania byli Minister Infrastruktury Cezary Grabarczyk oraz Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego Olgierd Geblewicz. W spotkaniu wziął udział także Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska Michał Kielsznia.

Uczestnicy konferencji - odpowiedzialni za rozwój transportu przedstawiciele administracji Unii Europejskiej, administracji krajowych, środowisk naukowych oraz przedsiębiorców - wymienili doświadczenia i poglądy na temat zrównoważonych rozwiązań logistycznych. Celem konferencji było bowiem promowanie koncepcji „zielonych korytarzy”, która po raz pierwszy pojawiła się w 2007 roku w Komunikacie Komisji Europejskiej „Plan działań na rzecz logistyki transportu towarowego” jako odpowiedź na zwiększającą się skalę transportu wewnątrz Unii Europejskiej, jak i między UE a krajami ościennymi. Koncepcja ta zakłada maksymalnie przyjazne dla środowiska wzajemne uzupełnianie się transportu kolejowego, wodnego (żegluga morskiej bliskiego zasięgu oraz żegluga śródlądowej) i drogowego, z harmonijnym systemem zasad oraz efektywną, strategicznie zlokalizowaną infrastrukturą i punktami przeładunkowymi. Stworzenie zintegrowanego szlaku transportowego ma usprawnić transport towarów na głównych ciągach komunikacyjnych UE oraz minimalizować negatywny wpływ transportu ludzi i towarów na środowisko naturalne - wpływać na zmniejszenie zużycia energii podczas transportu i tym samym na ograniczenie emisji dwutlenku węgla i hałasu. Zrównoważone logistycznie, multimodalne „zielone korytarze” obejmować mają także platformę dla rozwoju i demonstracji nowych rozwiązań logistycznych.

W inauguracyjnym wystąpieniu minister Cezary Grabarczyk przedstawił zarys dotychczasowych koncepcji i działań, zmierzających do stworzenia tzw. Zielonego Korytarza. Zwrócił uwagę na konieczność wzmocnionej uwagi i pomysłu rozwiązania problemu usprawnienia transportu, podniesienia jakości usług i redukcji kosztów przy jednoczesnym zachowaniu dobrego stanu środowiska naturalnego w obliczu coraz większego przepływu ludzi i dóbr materialnych. Podkreślił, iż sposobem na podłożenie temu wyzwaniu jest wykorzystanie nowych technologii w tworzeniu wielogalęzowej i zintegrowanej sieci transportowej w Europie. Minister wskazał również na potrzebę ujednolicenia w obrębie Unii Europejskiej systemów transportowych Europy Wschodniej i Zachodniej w taki sposób, aby mogły podolać potrzebom transportowym 500 mln obywateli. Zwrócił także uwagę na emitowanie obligacji infrastrukturalnych przez Krajowy Fundusz Drogowy jako znaleziony przez Polskę sposób na pozyskiwanie środków na współfinansowanie inwestycji, pozwalający na kontynuowanie budowy autostrad, dróg ekspresowych i obwodnic w dobie globalnego kryzysu finansów publicznych. Minister powiedział: „Idea „zielonych korytarzy”, stanowiąca nowe wyzwanie dla Europy, to przyjazna środowisku odpowiedź na potrzeby rozwoju skutecznego transportu intermodalnego. Przewożymy coraz więcej, coraz więcej przemieszczamy towarów i ludzi. Perspektywy mówią, że w 2050 r. ruch ludzi i towarów będzie większy o ponad 80 procent niż obecnie! To wielkie wyzwanie, ponieważ musimy zadbać nie tylko o nieskrępowany system transportowy, ale także o ochronę przyrody w czasach postępującej urbanizacji oraz o przewidywane kłopoty w dostępie do paliw. Mam nadzieję, że ta konferencja pomoże nam znaleźć rozwiązania i wskazać właściwe kierunki dalszych prac nad utworzeniem Zielonego Korytarza. Potrzebna jest nam sieć oparta o nowoczesną i dobrze zaprojektowaną infrastrukturę, wykorzystującą najnowsze technologie. Unia Europejska musi wreszcie ujednolicić systemy transportowe dwóch Europ, Wschodniej i Zachodniej, tak, aby mogły w pełni odzwierciedlać potrzeby transportowe 500 milionów obywateli Europy”.

W konferencji wzięli udział reprezentanci Komisji Europejskiej: Zoltán Kazatsay - Zastępca Dyrektora Generalnego DG MOVE (pionu Komisji Europejskiej odpowiedzialnego m.in. za transport) oraz Jean-Éric Paquet - Dyrektor Dyrekcji B w DG MOVE. Kazatsay wyraził wdzięczność za możliwość uczestnictwa w konferencji w Szczecinie - konferencji, która jest doskonałą okazją do rozmowy na temat tak ważnej dla przyszłości Europy kwestii, jaką są „zielone korytarze”, przeciwdziałające niepożądanemu spowalnianiu i ograniczaniu poziomu mobilności w obrębie UE. „Mobilność i wolność przemieszczania się jest jedną z podstawowych wolności obywateli UE” - mówił Zoltán Kazatsay. Ważę przepustowości transportu dla gospodarki wszystkich państw UE - dla płynności przepływu towarów, usług i ludzi - akcentowali również kolejni prelegenci - posłowie do Parlamentu Europejskiego: Artur Zasada i Sławomir Nitras.

Marszałek Olgierd Geblewicz podkreślał wagę regionu zachodniopomorskiego i jego stolicy - Szczecina dla koncepcji Zielonego Korytarza. Wskazał, iż Zachodniopomorskie to miejsce wyjątkowe, stanowiące przykład ukazujący wagę transportu dla rozwoju miast i całego regionu. Mówił: „Od półtora wieku Szczecin jest miejscem, w którym krzyżują się ważne drogi transportowe. Dziś nasze województwo dysponuje ponad 800 hektarami uzbrojonych terenów inwestycyjnych, zapewniających dla inwestorów dobry dostęp do dróg, kolei, nabrzeży i portów. Taka polityka - polityka budowy infrastruktury transportowej, ułatwiającej transfer produktów i ludzi - zaczyna przynosić efekty, obserwujemy napływ kolejnych inwestorów. Dzisiejsze spotkanie, jak mówili moi przedmówcy, dotyka niezwykle istotnych dla nas wszystkich kwestii. Zielone Korytarze to dobra przyszłość dla całej Europy. Dziękuję Panu Ministrowi Cezaremu Grabarczykowi za to, że możemy dziś, w czasie Prezydencji Polski w Unii Europejskiej, spotkać się w tak ważnym miejscu, jak Szczecin. Dziękuję, że właśnie tutaj możemy rozmawiać o korytarzu, który już istnieje, a jedynie co nam pozostało to go mądrze rozwijać.”

Drugi dzień konferencji poświęcony był między innymi transeuropejskim sieciom transportowym (Trans-European Transport Networks - TEN-T), będącym, obok transeuropejskich sieci energetycznych i telekomunikacyjnych, elementami programu Sieci Transeuropejskie (Trans-European Networks - TEN). Jest to program UE, mający za zadanie rozbudowę i modernizację sieci europejskiej infrastruktury głównych linii spinających kontynent europejski jako kluczowego czynnika niezbędnego dla stworzenia wspólnego rynku i zapewnienia spójności gospodarczej i społecznej. TEN-T to podstawowa dla Unii Europejskiej multimodalna sieć transportowa, która musi spełnić wysokie kryteria techniczne celem spełnienia zasad unijnych swobód przemieszczania się ludzi, towarów i usług. Każde państwo członkowskie zdefiniowało jej przebieg na swoim terytorium. Na realizacji tej sieci opiera się międzynarodowa polityka transportowa UE. Na konferencji dyskutowano na temat roli tej sieci w polityce transportowej UE oraz jej zależności wobec Zielonych Korytarzy. Zgodnie stwierdzono, iż TEN-T musi być zintegrowana z polityką transportową, zatem koncepcja Zielonych Korytarzy powinna być wdrażana właśnie w tej sieci. Zwrócono uwagę na fakt, iż w założeniach wieloletnich ram finansowych Unii Europejskiej na lata 2014-2020 pojawiła się propozycja alokacji aż 50 miliardów euro na transnarodowe powiązania infrastrukturalne w sieci TEN-T, co jest dla Polski szansą na pozyskanie środków na inwestycje w tym zakresie. W czasie konferencji przedstawiono propozycje strony polskiej dotyczące przyszłego kształtu sieci TEN-T - drogowej, kolejowej, lotniczej, śródlądowej i morskiej.

W ramach konferencji podkreślono także równie istotną wagę Środkowoeuropejskiego Korytarza CETC-ROUTE65, łączącego Morza: Bałtyckie i Adriatyckie, wiodącego od Malmö przez Region Skanii do Polski i obejmującego porty morskie w Ystad, Świnoujściu i Szczecinie. Korytarz ten, w części lądowej, biegnie wzdłuż rzeki Odry przez województwa zachodniej Polski do Republiki Czeskiej i dalej na południe, sięgając zachodnich części Republiki Słowackiej, Węgier, kończąc swój bieg w adriatyckim porcie w Rijecie w Chorwacji. Korytarz łączy kilka różnych rodzajów transportu (połączenia drogowe, kolejowe, śródlądowe i morskie), a także odgrywa rolę pionowego połączenia pomiędzy osiami transportowymi wschód - zachód. Obecnie w jego ramach współpracuje ze sobą 17 regionów i powiatów z 6 krajów. Na konferencji zwrócono uwagę na to, iż włączenie Korytarza CETC-ROUTE65 do sieci Zielonych Korytarzy jest szansą na wykreowanie nowych związków funkcjonalno - przestrzennych, nowych struktur współpracy terytorialnej oraz wzmocnienie potencjału centrów gospodarczych w regionie. Co najważniejsze, rozwój Korytarza Środkowoeuropejskiego wpisuje się w ideę Zielonych Korytarzy ze względu na możliwość wykorzystania różnych gałęzi transportu, w tym również transportu śródlądowego, jako najbardziej „zielonego” sposobu transportu. Uznana międzynarodową drogą wodną, stanowiącą część transeuropejskiej trasy Dunaj - Odra - Łaba, ma się stać w przyszłości Odra, mogąca zostać docelowo połączona z istniejącym kanałem Dunaj - Men. Impulsem rozwoju tego obszaru jest rewitalizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej. W obszarze Korytarza CETC-ROUTE65, dzięki sprzyjającym warunkom geograficznym, można utworzyć sieć połączeń morskich, śródlądowych i kolejowych. W aspekcie rozwoju tego obszaru wskazano na konieczność podjęcia zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu działań rewitalizacyjnych i inwestycyjnych, aktywujących żeglugę śródlądową na Odrze, gdyż ich zaniechanie będzie miało swoje skutki w postaci braku dostosowania systemu transportowego Polski do systemów państw UE. W ramach konferencji przedstawiono szereg korzyści dla obszaru bałtyckiego wynikających z rozwoju CETC-ROUTE65.

Efektem konferencji będzie publikacja wystąpień i odczytów uczestników, zawierająca wytyczne dla Polski, jak tworzyć przyjazne środowisku szlaki transportowe.

-----
fot. materiały Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego